

Ta spreads, η νευρική πίεση των αγορών και η άγνοια κινδύνου

Ο προϋπολογισμός 2010 δεν έχει περικόψει δαπάνες ούτε έχει αυξήσει τα έσοδα. Αυτό που κάνει είναι ότι αναγράφει μειωμένες πιστώσεις για δαπάνες και αυξημένες προβλέψεις για έσοδα. Προκειμένου, όμως, να επιτευχθούν οι στόχοι, απαιτούνται νέες σαφείς πολιτικές και μέτρα. Είναι άλλο οι προβλέψεις και άλλο το αποτέλεσμα της εκτέλεσης ενός προϋπολογισμού. Συνήθως, μάλιστα, αυτά έχουν μικρή έως τεράστια (όπως εφέτος) απόκλιση. Μεταπολιτευτικά, μόνο ένα έτος, το 1994, εκτελέστηκε έτσι όπως προβλέπαν οι συντάκτες του, μέχρι τελευταίας δραχμής - όταν ο τότε υπουργός Οικονομικών, κ. Αλ. Παπαδόπουλος, πέτυχε το φαινομενικά ακατόρθωτο.

Σήμερα, η κατάσταση είναι πολύ χειρότερη, ασαφέστερη, κρισιμότερη, εξαιτίας των σωρευμένων οξυμένων προβλημάτων που έχουν ναρκωθετήσει το δημοσιονομικό πεδίο. Αυτό το τοπίο προκαλεί στις αγορές νευρική πίεση και δυσπιστία - αποτυπώνονται στη διεύρυνση των spreads σε όλη την περιφέρεια της Ευρώπης, με πρωταθλήτρια την Ελλάδα. Σε αυτό το κλίμα, ανθεί η «σπέκουλα» (κάποιοι οίκοι πουλάνε ομόλογα για να τα αγοράσουν αύριο φθηνότερα) και εντείνεται ο φόβος (κάποιοι ανησυχούν, πότε και πως θα αποπληρωθούν τόσα δάνεια). Ο κίνδυνος να εξελιχθεί η διεύρυνση των spreads σε μία αυτοτροφο-

Αν δεν πεισθούν οι Βρυξέλλες ότι θα τακτοποιήσουμε τα του οίκου μας, η δυσφορία τους θα επηρεάσει αρνητικά τους διεθνείς τραπεζίτες, στους οποίους θα απευθυνθούμε για νέα δάνεια 60 - 70 δισ. ευρώ.

δοτούμενη διαδικασία είναι υπαρκτός. Τι μπορούμε να κάνουμε;

Ο κ. Γ. Παπακωνσταντίνου φέρει βαρύ φορτίο με τέσσερις δυσκολίες:

Πρώτη, ο πρωτοφανής δημοσιονομικός εκτροχιασμός. Κληρονόμησε ένα τεράστιο έλλειμμα ύψους 30 δισ. ευρώ (12,7% του ΑΕΠ) από 7 δισ. που ήταν στο τέλος του 2003, και ένα τεράστιο χρέος 300 δισ. ευρώ (125% του ΑΕΠ) από 168 δισ. που ήταν στο τέλος του 2003. Τα ταμεία είναι άδεια, οι αριθμοί δεν είναι κάποια «λογιστικά». Τη διάλυση του κράτους αποτυπώνουν. Όσο μεγαλύτερη, τόσο δυσκολότερο το νοικοκύρεμα.

Δεύτερη, η πρωτοφανής καθίζηση της διεθνούς αξιοπιστίας μας. Εξαιτίας της πλαστικής

απογραφής, το 2004 μπήκαμε στην «επιτήρηση». Βγήκαμε το 2007, με ψεύτικα στοιχεία. Αλλάξαμε το έλλειμμα του 2008 πέντε φορές. Κρύβαμε το φετινό έλλειμμα μέχρι τις εκλογές και το εμφανίσαμε μετά διπλάσιο. Κατόπιν τούτων, είναι δύσκολο να πιστέψουν οι Βρυξέλλες ότι αποφασίσαμε να πάψουμε να είμαστε ανεύθυνοι. Ζητούν (εδώ και τώρα) αποδείξεις.

Θα ήταν ευτύχημα αν υπήρχε κάποια άνεση χρόνου, έστω λίγοι μήνες. Δυστυχώς - αυτή είναι η τρίτη δυσκολία - δεν υπάρχει. Ο κ. Καραμανλής, αν και σχεδίαζε εκλογές από τα τέλη 2008, αποφάσισε να παραδώσει μόλις τον Οκτώβριο - όταν είδε το τέρας, ένα έλλειμμα 12,5%. Έτσι, ο προϋπολογισμός έπρεπε να συνταχθεί μέσα σε πέντε εβδομάδες και τον Ιανουάριο πρέπει να κατατεθεί το Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Τα περιθώρια, ασφυκτικά.

Μπορεί κάποιος να πει ότι η κυβέρνηση της Ν. Δ. έφυγε αλλά οι συνέπειες της πολιτικής της εξακολουθούν να κατατρέχουν τον τόπο. Θα είχε δίκιο, αλλά δεν θα μας οδηγούσε στη λύση του προβλήματος. Τώρα, το πρόβλημα είναι πρόβλημα της κυβέρνησης του κ. Γ. Παπανδρέου. Το «κέρδισε» μαζί με τις εκλογές. Ο προϋπολογισμός δεν θα πείσει την Κομισιόν ή τη Φρανκφούρτη - ούτε θα μπορούσε, όποιος

και αν ήταν. Αν πεισθούν, θα εξαρτηθεί από την πολιτική που θα ασκηθεί στην πράξη και, δεύτερον, από την πειστικότητα του νέου Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης: Θα περιέχει «μέτρα αποτελεσματικής δράσης» για τη δημοσιονομική εξυγίανση, το άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων και άλλες διαρθρωτικές αλλαγές, με πρώτη την ασφαλιστική μεταρρύθμιση;

Mas ενδιαφέρει, όμως, να πεισθούν οι Βρυξέλλες ή, μήπως, να τις αγνοήσουμε;

Οι ώρες δεν προσφέρονται για υπεκφυγές. Η απειλή είναι άμεση και αυταπόδεικτη: Αν δεν πείσουμε τις Βρυξέλλες ότι θα τακτοποιήσουμε τα του οίκου μας, η δυσφορία τους θα επηρεάσει αρνητικά τους διεθνείς τραπεζίτες, στους οποίους θα απευθυνθούμε για νέα δάνεια 60 - 70 δισ. ευρώ, ώστε το «κράτος-χρεώστης» να μην κατεβάσει ρολά. Αν, αντιθέτως, τις πείσουμε, θα στείλουν θετικό μήνυμα στις αγορές και θα έχουμε μια (μόνη...) ευκαιρία να κερδίσουμε χρόνο για να αλλάξουμε χωρίς να βουλιάξουμε. Αν δεν πεισθούν, οδεύουμε σε χρεοκοπία. Κάπου εδώ, ίσως, βρίσκεται η τέταρτη μεγάλη δυσκολία του κ. Γ. Παπακωνσταντίνου. Διότι φαίνεται ως αν κάποιος στην κυβέρνηση έχουν άγνοια του κινδύνου.

kkallitsis@kathimerini.gr

20/11/09